

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 22.01.2024
Sayı : 260

10/884

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Emeklilerimizin yaşamış olduğu sorunların araştırılması, geçim ve yaşam koşullarının iyileştirilmesinin yollarının belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98'inci Maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci Maddeleri gereğince bir araştırma komisyonu kurularak konunun tüm boyutları ile araştırılmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Dr. M. Serhan AKKOLU
Diyarbakır M. Kadim Durmaz
Roket M. Veli AĞBABA

Av. Sermet Mullaoglu
Malatya Milletvekili

Burhanettin ÖZÜCÜ
Adana M. Ali Gökçe

ALİ GÖKÇEN
İSTANBUL M.

Av. Abdurrahman Tütüncü
Adıyaman M. Ömer Fethi Göner

Nasrullah Gökçe
Kocaeli M. Aliye Coşar
Antalya M.

Ediz İN

Mehmet Karako
Kocaeli

Harun ÖZKAYA
Kocaeli M. İbrahim Özer Aygün
Tehran M. Nuriye
Ahmet Serdar Yılmaz
Edirne

Alihan ÖZALP
Kocaeli M. Nuriye
Bursa M.

GEREKÇE:

Son zamanlarda hızlanan enflasyon nedeniyle emekli yurttaşlarımızın alım gücünün hızla düştüğü görülmektedir. Enflasyonun yüksek seyrediyor olması nedeniyle sabit gelirli yurttaşlarımız birkaç ay içinde dahi çok büyük gelir kayıplarına uğramaktadır. Emekli aylıklarının düzenlenmesinde iktidarın gösterdiği keyfiyet, enflasyondan en çok emekli yurttaşlarımızın mağdur olmasına neden olmaktadır.

Türk-İş'in son açıkladığı açlık sınırı 13 bin 334 TL'dir. Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre 15 milyon 207 bin emekli ve dul yetim aylığı alan kişi bulunmaktadır. Bunların neredeyse tamamına yakını açlık sınırının altında emekli maaşı almaktadır. Üstelik eşi, çocukları başka bir gelire sahip olmayıp, emekli maaşıyla aile geçindirmeye çalışan milyonlarca insan bulunmaktadır.

Enflasyon karşısında emeklilerin alım gücü kayıpları dramatik boyutlara ulaşmaktadır. Örneğin çeşitli kaynaklardan derlediğimiz fiyatları kullanarak yaptığımız hesaplamaya göre Nisan'da 7 bin 500 lira olan emekli maaşı 61 kilo peynir alırken, bugün 48 kilo; 29 kilo et alabilirken bugün 23 kilo; 405 kilo pirinç alabilirken 209 kilo; 160 kilo tavuk alabilirken bugün 110 kilo; 158 kilo nohut alabiliyorken bugün 90 kilo nohut alabilmektedir. En temel gıdalardaki son altı aylık alım gücü kaybı bile emeklinin ne kadar zor durumda olduğunu bir kanıttır.

Nisan ayında belirlenen 7 bin 500 lira en düşük emekli aylığı, enflasyon karşısında büyük oranda değer kaybetmiştir. TÜİK'in resmi enflasyon rakamlarına göre Nisan ayında belirlenen 7 bin 500 liranın bugünkü alım gücü karşılığı 5 bin 766 liraya eşdeğerdir. Bu veri sadece Nisan ayından bugüne kaybı açıklamaktadır. Emekli maaşının son 21 yıldaki değer kaybına bakıldığında daha vahim bir tablo ortaya çıkmaktadır. En düşük emekli maaşı 2002 yılında 240 TL iken asgari ücret 184 lira idi. En düşük emekli maaşı asgari ücretin 1.3 katı oranındaydı. Sadece bu oran korunsaydı dahi emekli maaşının bugün 14.822 lira olması gerekirdi.

Emeklilerin yaşamış olduğu bir diğer sorun ise düşük emekli aylıkları nedeniyle vatandaşlarımızın çok ileri yaşlarda bile çalışmak zorunda kalmalarıdır. 2022 yılı verilerine göre yaşlıların işgücüne katılım oranı yüzde 12,1'dir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin verilerine göre 2022 yılında 65 yaşın üzerinde olmasına rağmen çalışmak zorunda olan en az 99 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. Haziran-Ağustos 2023 dönemini içeren 3 ayda 65 yaşın üzerinde olan en az 28 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir.

Gündeme getirilmesi gereken bir diğer sorun ise emekli bayram ikramiyelerinin yıllar içinde erimesidir. 2018 yılında 1000 lira olarak belirlenen bayram ikramiyesi ilk olarak verildiğinde dolar 4,5 lira, verilen ikramiye 222 dolar alabilmekteydi. Dolara göre hesapladığınızda bugün emekli ikramiyesinin 6 bin 150 lira olması gerekirdi. 14 Mayıs 2023 genel seçimlerinden önce emekli ikramiyesi 2000 liraya çıkarılmış olsa da, yıllar içinde güncellenmediğinden sembolik bir hale gelmiştir. Bayram ikramiyelerinin yılda iki kez emekli maaşına eşit düzeyde ödenmesi gerekmektedir.

Meclisimizin değerlendirmesi gereken bir diğer sorun ise emekli zamlarının kök ücrete yansıtılması nedeniyle en düşük emekli maaşının altında kalanların zamdan yararlanamamasıdır. Örneğin Temmuz ayında emekli maaşlarına yapılan yüzde 25 zamdan birçok emeklimiz yararlanamamıştır. Kök maaşları 7 bin 500 liranın altında kaldığı için birçok emekli aylıklarına zam almadan enflasyon karşısında savunmasız kalmıştır.

Türkiye emeklisine ödediği maaşla Avrupa'da en son sıralarda yer almaktadır. Hem euro bazında hem alım gücü anlamında en düşük aylığı alan emekliler Türkiye'dedir. Belçika'da bir emekli ortalama 1.200 euro, Almanya'da 1.400 euro maaş almakta, Türkiye'de ise bir emekli ortalama 259 euro maaş almaktadır. Belçika'da bir emekli toplam emekli maaşıyla 120 kilo et alabilmekte, Almanya'da 136 kilo Türkiye'de ise 23 kilo et alabilmektedir. Hükümet yetkililerinin küresel bir sorun olarak yansıtmaya çalıştığı enflasyon, nedense sadece bizim ülkemizde etki göstermektedir.

Türkiye yüksek enflasyonda Avrupa'da birinci, Dünya'da ise en yüksek 8 ülke arasındadır. Avrupa ülkelerinde enflasyon tek haneli rakamlarda olup, bizim aylık enflasyonumuz onların yıllık enflasyonundan daha yüksek durumdadır. Bu noktada küresel bir krizden değil bir yönetim krizinden bahsedilebilir. Yanlış, plansız, öngörüsüz ve rasyonellikten uzak ekonomik kararlar, israf edilen kaynaklar bizi bu noktaya getirmiştir. Bundan en çok etkilenen kesimse, toplumda en düşük gelir düzeyine sahip olan emekliler olmuştur.

Sayılan bu olgular emeklilerin refah kayıplarının boyutlarının meclis tarafından kapsamlı bir şekilde araştırılmasını zorunlu hale getirmektedir. Emeklilerimizin yaşam koşullarının iyileştirilmesi için yapılabilecek ek düzenlemeler meclisimiz tarafından detaylı bir şekilde araştırılmalıdır.

260 Sulu meclis Arastırma inen Qzelgesi

1	Veli Ağbaba	Malatya	<u>Zglaan</u>
2	Hüseyin Yıldız	Aydın	<u>Q</u>
3	Deniz Demir	Ankara	<u>Muiz Muiz</u>
4	Talat DİNÇER	Mersin MÜ.	<u>Muiz</u>
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

